

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi
Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis
Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio
Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem
præceptorum secundæ tabulæ

Tamburini, Tommaso

Monachii, Anno M.DC.LIX.

Prima regula, num. 23.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39995

ret, nonne satis esset, si suum triticum, suumque equum Domino Petrus redderet? ergo si consumpsit, non nisi valorem eius temporis debet, quia non consumpsit, nisi rem tanti valoris.

21. Ex expensis, quas medio illo tempore fecit Petrus, eas tantum sibi poterit Petrus compensare (retinendo scilicet aliquid de restitutione) quas necessario fecisset Dominus; in his enim Domino non damnus intulit, ut in simili supradictum est nu. 9. sine. Quid autem fiet, in dubio, an Dominus servaturus esset &c. Vide n. 8.

De restitutione fructuum rei injustè ablatae.

22. Fructus rei injustè ablatae, vel injustè retentæ, vel etiam injustè destructæ, omnes Domino debent *b* restitui à fure: ratio est eadem, quæ dicitur infra c. 3. §. 5. nu. 2. Fructus, inquam, tum rei, qui vocantur fructus naturales, ut est partus ancillæ, pullus ex equa, herba ex campo, sylvestri, glans ex arbore non culta &c. tum rei, qui appellantur fructus mixti, id est, qui sunt partim ex ipsa natura, partim ex industria sive parva, sive magna, ut est v. g. frumentum, vel fructus, qui colliguntur ex agris, caseus ex ove &c. ubi partim adest industria colentis, partim ipsa natura soli vel ovis.

b Sanc. l. 2. in Dec. c. 33. Less. l. 2. c. 12. dub. 17. Mol. t. 3. d. 725. Dic. l. 2. de just. tr. 2. d. 2. dub. 5. nu. 81.

Dixi (sive magna) nam quando maxima est industria & modicissima vis naturæ, cum parum pro nihilo reputetur, vocarem potius fructum il-

lum meræ industriæ, quàm mixtum: at in hoc solum casu sequor c. Thomam Sanchez docentem, in mixtis, ubi plus est industriæ, vocari fructus industriales; ubi plus naturæ, naturales. Sub fructuum mixtorum etiam nomine veniunt fructus civiles, quale est pretium locationis domus, vel equi: ad hoc enim lucrum concurrunt domus vel equus simul cū industria locantis. *c Sanc. l. c. n. 48. Dic. l. c. d. 5. du. 3. n. 30.*

Fructus meræ industriæ, quale est lucrum, quod ex negotiatione pecuniæ alienæ acquisiti, non sunt restituendi, quia, quod ex sola industria tua est, tuum esse ipsum lumen naturæ docet, utpote lucrum personæ, non rei. His jactis fundamentis sit.

Regula prima.

23. Fructus rei injustè ablatae, tum naturales, tum mixti, semper *d* debentur Domino, etiam si apud Dominum res non tantum fructificasset, fructificavit tamen apud possessorem; & etiam si domum, v. g. Dominus non locasset, possessor tamen locavit; & etiam si fur fructus illos quomodocumque consumpserit, nec in ullo fuerit factus ditior; & etiam si illi fructus fuerint percepti à re per furis diligentiam, perque eiusdem expensas meliorata. Quidquid enim alij *e* dicant in oppositum, ratio nostra est, quia res semper fructificat pro suo Domino: & ex alia parte, hæc obligatio oritur ex injusta acceptione, quæ semper manet, donec fiat æqualitas, ut sæpe dictum est: solum excusari fur poterit in eo casu, quo;

quo sine graui ipsius culpa, fructus sint omnino consumpti; quod evenire potuit, si, dum ipse vellet eos restituere, non posset, destructi casu fuere &c. e Aliqui apud Sanch. l. c. n. 130. quod probabile iudicant Less. l. c. n. 119. & Dic. l. c. nu. 87. cit. Cov. & Sot.

Regula secunda.

24. Quamvis lucrum ex negotiatione pecuniæ alienæ non sit restituendum, tamen restituendum est totum damnum, quod forte emerit Domino, & lucrum, quod eidem cessavit, si eam pecuniam, qua per te caruit, ad negotiationem ille tradidisset, ut ex dicto patet. Lucrum illud, quod Dominus non solum communi, sed etiam singulari diligentia de facto percepisset, debet restitui, non tamen, quod percipere quomodocumque potuisset, casu vel fortuna. Ratio est, quia in illo damnum passus est Dominus ex tua culpa, non vero in hoc.

f Dic. l. c. n. 109. aliq.

25. Ex dictis solves illam dubitationem, an possessor malæ fidei teneatur restituere fructus, quos ipse fur non percepit ex re aliena, potuisset tamen percipere? solves, inquam, naviter distinguendo: si enim Dominus percepturus fuisset, tenebitur fur, quia tunc ex secunda regula fur fuisset Domino causa damni: si vero Dominus non fuisset percepturus, fur nequaquam tenebitur, in h foro conscientia, quia tunc non damnificavit Dominum, & ex alia parte nihil ipse accepit à re aliena, nec iuste, nec

injuste, cum nullos fructus acceperit, ut supponimus.

g Mor, Less. Mol. Vasq. aliq. apud Dic. l. c. n. 75. h Nam in foro conscientia cogitur fur restituere ea, l. si fundum, de rei vindicatione, Sanc. in decal. lib. 1. c. 2. n. 110.

26. Solves item illam aliam difficultatem, an fur teneatur restituere fructus, quos Dominus percepisset ex turpi usu suæ rei? solves, inquam, diligenter iterum distinguendo; si enim percepisset ex re sua inhonestè, id est, peccando, ita ut lucrum secutum fuisset ex ipso peccato, non tenebitur fur, illud lucrum restituere, quia huius generis lucrum non est fructus rei, sed humanæ malitiæ: at si percepisset, licet peccando, non tamen ita, ut lucrum secutum fuisset, ex peccato, sed ex re ipsa, seu ex usu ipsius rei suæ, tenebitur, quia tunc lucrum fuisset fructus rei Domini: sic solet obligari fur ad restitutionem pretij locationis domus, quam Dominus, etiam cum peccato, locasset meretrici.

i idem Dic. ib. n. 99.

27. De eiusmodi fructibus multa dicentur inferius, cum de restitutione ex re accepta, quæ omnino sunt hic applicanda, ubi etiam propter materiæ connexionem agetur, quasnam expensas possit sibi deducere possessor malæ fidei?

§. VIII.

Etiã si res perjerit.

1. **S**I equus v.g. injustè acceptus, vel casu pereat in manu furis, vel casu.

F. 2.

casu.